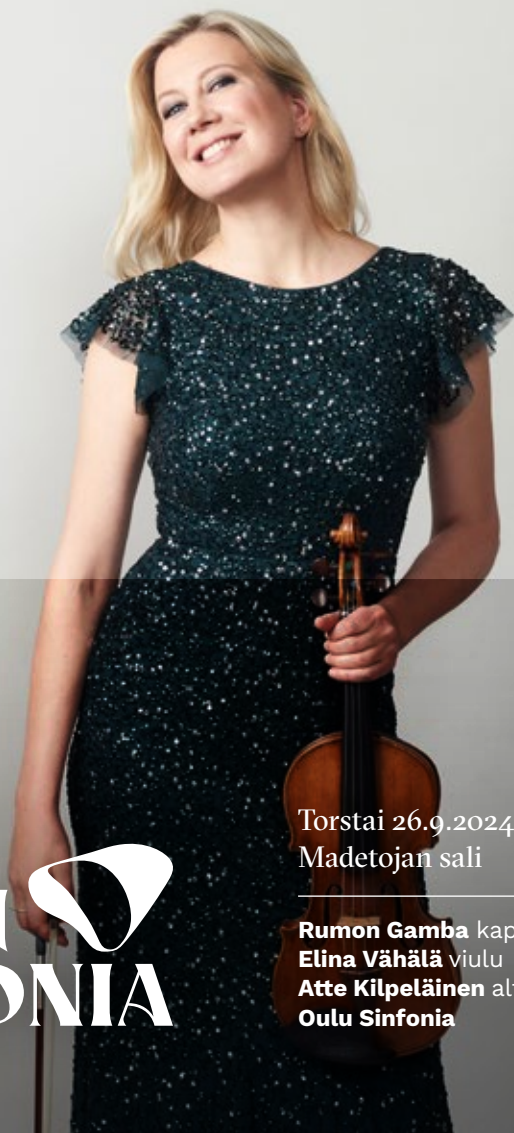

KAUSIKONSERTTI

Eksoitiikan huumaa

Torstai 26.9.2024 klo 19.00
Madetojan sali

Rumon Gamba kapellimestari
Elina Vähälä viulu
Atte Kilpeläinen alttoviulu
Oulu Sinfonia

OULU
SINFONIA

Käsiohjelma 3 €

Ohjelma

Rumon Gamba kapellimestari

Elina Vähälä viulu

Atte Kilpeläinen alttoviulu

Oulu Sinfonia

Emmanuel Chabrier (1841–1894):
España, rapsodia orkesterille (1883)

Miklós Rózsa (1907–1995):
Sinfonia Concertante op. 29 (1963)

I Allegro non troppo

II Teema ja muunnelmat: Andante

III Allegro con brio

Igor Stravinsky (1882–1971):
Tulilintu-sarja (1945)

I Johdanto ja tulilinnun tanssi

II Muunnelmia (Tulilintu)

III Pantomiiimi I

IV Pas de deux (Tulilintu ja Ivan Tsarevitš)

V Pantomiiimi II

VI Scherzo (Prinsessojen tanssi)

VII Pantomiiimi III

VIII Piiritanssi (Horovod)

IX Kuningas Kaštšein hornantanssi

X Kehtolaulu (Tulilintu)

XI Finaali

Kesto noin 1 h 45 min (sis. väliajan)

Varaslähtö Ravintola Preludissa klo 18.30.
Keskustelu illan konsertista.

Oulu Sinfonian ylikapellimestari **Rumon Gamba** tiesi, että tällä viikolla Oulu Sinfonian konserttipäivään sattuu intendentti **Maija Kuusiston** 50-vuotispäivä. Gamba kertookin halunneensa valita Eksotikan huumaa -konsertin ohjelmaan mahdollisimman värikästä musiikkia. ”**Emanuel Chabrierin** *España* on iloisin tuntemani kappale (aivan kuin Maija!), *Tulintu* puolestaan on värikylläinen ja draamaattinen tarina, jossa on onnellinen loppu!”

Pariisilainen Emanuel Chabrier oli lakimiehen poika, jolle ei sallittu musikon uraa. Valmistuttuaan juristiksi hän puursi eteenpäin valtion virkamiehenä mutta vietti kaiken vapaa-aikansa taiteilijapiireissä.

Edgar Degas, Edouard Manet, Emile Zola ja monet muut kuuluivat hänen ystäviinsä, ja kun Chabrier kuoli 53-vuotiaana syfilikseen, kuin oikea taiteilija, hänen kodistaan löytyi merkittävä impressionistisen taiteen kokoelma, joka nyt ilahduttaa kansaa Pariisin museoissa.

Heinäkuusta joulukuuhun 1882 Chabrier vietti Espanjassa tutustuen laajasti tuolloin vielä pariisilaisille eksoottiseen naapurimaahan. Hän

kirjoitti ystävilleen intomielisiä kirjeitä, joissa analysoi espanjalaisia tansseja, musiikkia ja kulttuuria ja vannoi säveltävänsä orkesterimusiikkia kaikesta kuulemastaan. Niin tapah-
tuikin. Orkesterisarja *España* on riemastuttava matkamuisto, jonka melodioista osa lieenee lainattu, ellei jopa varastettu, mikä ei 1800-luvulla haitannut ketään. Teoksessa ei onneksi ole mitään viitteitä siitä, että Chabrier ihaili suuresti **Richard Wagneria**.

Miklós Rózsa syntyi Unkarissa, opiskeli Saksassa, aloitti uransa Ranskassa ja Isossa-Britanniassa, kunnes muutti Yhdysvaltoihin ja keskittyi elokuvamusiikin säveltämiseen. Tavattoman tuottelias ja menestynyt Rózsa sai musiikeistaan kolme Oscar-palkintoa ja 17 ehdokkuutta. Jonkin verran hän kuitenkin ehti säveltää myös konserttimusiikkia, mihin häntä innosti kaksi naapuria Los Angelesissa, viulisti **Jascha Heifetz** ja sellisti **Gregor Pjatigorski**. Näille syntyi myös *Sinfonia Concertante*, jonka säveltämistä Rózsa on kuvannut painajaiseksi.

Saatuaan konserton valmiiksi Rózsa kutsui ystävänsä luokseen soittamaan

Tulilinnun venäläinen eksotiikka yhdistettynä moderniin ilmaisuun oli 1910-luvulla sensaatio sanan positiivisessa merkityksessä.

sen. Kun kävi ilmi, että konserton kaksi ensimmäistä osaa alkavat sellosoololla, Heifetz suuttui. ”Kuvitteletko, että minä vain seison tässä vieressä ja näytän idiootilta?” hän huusi, mihin kaksi muuta vastasivat: ”Kyllä!” Kun teos oli soitettu alusta loppuun, myös Heifetz oli tyytyväinen. Taistelevat sankarit eivät jostain syystä koskaan esittäneet koko konserttoa, ainoastaan sen keskimmäisen muunnelmaosan. *Sinfonia Concertante* on kuitenkin pärjännyt ilman Heifetzia ja Pjatigorskiakin, ja kuten tänään, myös rohkeat alttoviulistit ovat ottaneet sen ohjelmistoonsa.

Igor Stravinsky lähti nuorena Pariisiin, jossa sai kansainvälistä mainetta nimenomaan venäläisestä musiikistaan eikä koskaan palannut sen enempää Venäjälle kuin Neuvostoliittoon, vaan kuoli Los Angelesissa iäkkäänä eturivin kosmopoliittina, modernistina ja kansainvälisen median suosikkina.

Pariisiin Stravinskyn houkutteli Ballet Russen johtaja **Sergei Djagilev**.

Tulilintu (1910) käynnisti kaksikon ainutlaatuisen yhteistyön, jota kesti kymmenen vuotta. Sinä aikana Stravinsky sävelsi Venäläiselle baletille viisi toinen toistaan legendaarisempaa balettia. *Tulilintua* seurasivat *Petruška* 1911, *Kevätuhri* 1913, *Satakieli* 1914 ja *Pulcinella* 1920. Näiden ansiosta tuntemattomasta venäläisestä säveltäjästä tuli kansainvälinen kuuluisuus. Stravinskyn 1910-luvun tyyliä on kutsuttu hänen venäläiseksi kaudekseen, sillä balettien musiikki nojaa vahvasti venäläisen kansanmusiikin rytmeihin ja harmonioihin.

Tulilinnun musiikissa on vielä selvästi kuultavissa, että Stravinskyn opettaja Pietarissa oli **Nikolai Rimski-Korsakov**. Tämän fantasiatyylisistä satuoopperoista tuttu loistelas tyyli ja värikäs sointi ovat *Tulilinnussa* vahvasti läsnä. Teos saavutti välittömästi suuren suosion, ja myöhemmin Stravinsky teki siitä kaksi orkesteri-

sarjaa (1911, 1919) sekä erillisen balettisarjan orkesterille vielä vuonna 1945. Moni baletin yksittäinen osa on jäänyt toivekonserttien kesto-suosikiksi, kuten *Tulilinnun tanssi* ja *Hornantanssi*.

Tulilintu perustuu venäläiseen kansansatuun ja kertoo prinssi Ivanista, pahasta noidasta Kaštšei Kuolematomasta ja salaperäisestä Tulilinnusta. Prinssi pääsee Kaštšein valtakuntaan, löytää tämän vangitsevat kolmetoista prinsessaa ja vapauttaa nämä. Tässä tehtävässä häntä auttaa maaginen Tulilintu.

Tulilinnun venäläinen eksotiikka yhdistettynä moderniin ilmaisuun oli 1910-luvulla sensaatio sanan positii-visessa merkityksessä. Vasta kolme vuotta myöhemmin Stravinskyn Kevätuhri tuotti skandaalin, jonka rauhoittamiseen tarvittiin poliiseja. Ja sekin oli vain hyvä asia, sillä Djagilev rakasti skandaaleja ja järjesti niitä usein itsekin. *Tulilintu* on monin tavoin ensiaskel *Kevätuhriin*. Näiden

kahden väliin sijoittuu toinen askel kohti täyttä modernismia, *Petruška*. Musiikin kannalta onkin mielenkiintoista verrata näitä kolmea teosta, sillä matka venäläisen kansallisromantiikan viimeisestä aallosta täyteen modernismiin on yhtä looginen kuin väistämätön. ♥

Rumon Gamba © Kati Leinonen

Rumon Gamba kapellimestari

Ennen vuonna 2022 alkanutta kauttaan Oulu Sinfonian ylikapellimestarina **Rumon Gamba** on toiminut ruotsalaisen Norlannin oopperan, Tanskan Aalborgin sinfoniaorkesterin ja Islannin sinfoniaorkesterin ylikapellimestarina. Oulu Sinfonian kapellimestarina hän on vieraillut jo useamman kerran ennen viime vuoden alussa käynnistynyttä ylikapellimestarikauttaan. Musiikkiopintonsa Gamba aloitti Durhamin yliopistossa Koillis-Englannissa ja jatkoi kapellimestariopintoihin Lontoon kuninkaalliseen musiikkiakatemiaan.

Rumon Gamban kapellimestariura käynnistyi vuonna 1998 BBC:n filharmonisessa orkesterissa aluksi assistenttina ja sittemmin kapellimestarikumppanina aina vuoteen 2002. Hän on kysytty orkesteri- ja oopperakapellimestari, joka vierailee säännöllisesti johtamassa BBC:n orkestereita, ja on siten myös Proms-festivaalin vakiovierailija. Arvostettujen eurooppalaisten orkestereiden lisäksi hän on tuttu nimi myös Englannin kansallisoopperan kapellimestarina. Rumon Gamban kapellimestaridebyytti Suomen kansallisoopperassa keväällä 2024 sai mediassa kiitosta. ♥

Elina Vähälä viulu

Yhdysvaltain Iowassa syntynyt mutta jo pikkulapsena Suomeen muuttanut **Elina Vähälä** kuuluu Suomen kansainvälisesti tunnetuimpiin viulisteihin. Vähälä aloitti viulunsoiton opiskelun Lahdessa Päijät-Hämeen konservatoriossa ja sittemmin Sibelius-Akatemiassa. Opiskelujensa loppuvaiheessa hän voitti arvostetun Young Concert Artists International Auditions -kilpailun New Yorkissa vuonna 1999.

Vähälä on ansainnut maineensa valovoimaisena ja poikkeuksellisen monipuolisena muusikkona laaja- alaisella ohjelmistollaan. Hän on kantaesittänyt useita kotimaisten säveltäjien viulukonserttoja ja kamarimusiikkiteoksia. Konsertoimisen ohella Elina Vähälä toimii professorina Wienin musiikin ja esittävän taiteen yliopistossa. Hän on myös vuonna 2009 perustetun Viuluakatemian perustajajäsen. Vähälä on Naantalin musiikkijuhlien taiteellinen johtaja ja Helsinki Seriös -kamarimusiikkisarjan taiteellisen suunnitteluryhmän jäsen. ♡

Atte Kilpeläinen alttoviulu

Alttoviulisti **Atte Kilpeläinen** opinnot alkoivat Länsi-Uudenmaan musiikkiopistossa ja päättyivät tutkintoihin Kölnin musiikkikorkeakoulusta ja Sibelius-Akatemiasta, josta hän valmistui vuonna 2004 parhain mahdollisin arvosanoin.

Vuodesta 2005 alkaen hän on toiminut alttoviulun äänenjohtajana Helsingin kaupunginorkesterissa. Vierailevana äänenjohtajana hän on soittanut mm. Ruotsin radion sinfoniaorkesterissa, Australian kamariorkesterissa, Euroopan kamariorkesterissa ja Leipzigin Gewandhaus-orkesterissa. Hän on esiintynyt muun muassa Helsingin kaupunginorkesterin, Tapiola Sinfoniettan, Kölnin kamariorkesterin sekä Oulun ja Kuopion kaupunginorkesterien solistina.

Atte Kilpeläinen on ollut maamme kansainvälisesti menestyneimpiin kuuluvan jousikvartetti Meta4:n jäsen vuodesta 2006 alkaen. Meta4 toimi myös Jyväskylä Sinfonian päävierailijana kevääseen 2024 ulottuneella kaksivuotisella kaudella. Kilpeläinen liittyi Sibelius-Akatemian opettajakuntaan vuonna 2012. Hän on Helsinki Seriös-konserttisarjan taiteellisen suunnitteluryhmän jäsen ja Oulunsalo Soi -festivaalin taiteellinen johtaja. ♥

Oulu Sinfonia on maamme pohjoisin sinfoniaorkesteri. Konsertoimme viikoittain Oulun Musiikkikeskuksen Madetojan salissa. Orkesteri aloitti toimintansa vuonna 1937, sai oikeuden käyttää kaupunginorkesterin nimeä vuonna 1954 ja kunnallistettiin vuonna 1961. Nykyinen nimi otettiin käyttöön vuonna 2005.

Kausikonsertit ovat orkesterin vahva perusta. Ohjelmiston täydentävät erilaiset konserttisisällöt kuten operat ja näyttämöproduktiot, elokuvakonsertit, etno- ja jazzmusiikki ja muut rytmimusiikin konsertit. Lapsille ja nuorille on säännöllistä tarjontaa. Viime vuosina syyskausi on alkanut jalkautumiskonserteilla palvelutaloihin ja kouluihin koko Oulun alueella.

Orkesterin levytyksiin lukeutuvat mm. **Leevi Madetojan** koko orkesterituotanto ja *Okon Fuoko* -balettiantomiin levytys **Arvo Volmerin** johtamana. Nimikkosäveltäjänä vuosina 1997–2009 olleen **Olli Kortekankaan** ooppera *Messenius ja Lucia* sai ensi-iltansa syksyllä 2005, ja samalla ooppera levytettiin Volmerin johdolla. Vuonna 2009 ilmestyi **Mozartin** aarioita ja alkusoittoja sisältävä levy, jonka kapellimestarina on **Dmitri Slobodeniouk** ja solistina **Helena Juntunen**. Keväällä 2013 ilmestyi **Kimmo Hakolan** ja **Toshio Hosokawan** kitarakonsertot sisältävä levy, solistina **Timo Korhonen** ja kapellimestarina **Santtu-Matias Rouvali**. Lokakuussa 2016 Ondine julkaisi **Klamin**

ja **Englundin** viulukonserttojen levytyksen, jonka Oulu Sinfonia teki viulutaiteilija **Benjamin Schmidin** kanssa **Johannes Gustavssonin** johdolla. Syyskuussa 2021 ilmestyi *Kaiken maailman kehtolauluja* -levy, joka sisältää **Ismo Alangon** tuotantoa, levytyksen johti **Jaakko Kuusisto**. Marraskuussa 2021 ilmestyi *Sininen Pallo* -lastenlevy, jossa mukana ovat **Tuomo Rannankari** sekä Teuvo Pakkalan musiikkiluokat ja kapellimestarina **Jaakko Jauhiainen**. Elokuussa 2022 orkesterilta ilmestyi ruotsalaisen sinfonikon **Ludvig Normanin** musiikkia sisältävä levy, jolla kapellimestarina toimi Johannes Gustavsson, elokuussa 2023 **Rumon Gamban** johdolla levytetty suomalaisia alkusoittoja sisältävä *Overtures From Finland* ja elokuussa 2024 **Aili Ikosen** teoksia sisältävä *Aili Ikonen & Oulu Sinfonia: Valo*, niinikään Rumon Gamban johdolla.

Orkesterin kapellimestareita ja kehittäjiä ovat viime vuosikymmeninä olleet **Urpo Pesonen, Paavo Rautio, Onni Kelo, Rauno Rännäli, Ari Angervo, Peeter Lilje, Arvo Volmer, Dmitri Slobodeniouk** ja **Anna-Maria Helsing**. Päävierailijoina ovat toimineet **John Storgårds, Susanna Mälkki** ja **Jaakko Kuusisto**. Syksyllä 2013 ylikapellimestarikautensa aloittaneen Johannes Gustavssonin kausi päättyi kevääseen 2021. Tammikuussa 2022 orkesterin ylikapellimestarina aloitti Rumon Gamba. ♥

Orkesterin Pulssi sykkii elämyksiä!

Oulu Sinfonian kannatusyhdistys Orkesterin Pulssi ry sykkii jäsenilleen yhä syvempiä kokemuksia musiikista.

Jäsentapaamisten pitkät taiteilijahaastattelut jatkavat siitä, mihin Varaslähtöjen lyhyet päättyvät. Oulu Sinfonian muusikoiden Virtuosi Ultimi -stipendigaala helmikuussa on Oulun kevätkauden huippuhetki.

Matkatiimimme järjestämät laadukkaat konserttimatkat johtavat kävijänsä mukavassa seurassa uusille musiikin seuduille.

Toiminnoillaan Orkesterin Pulssi rahoittaa Oulu Sinfonian muusikkojen Virtuosi Ultimi -stipendijä ja muuta tukeaan Oulu Sinfoniale.

Liity jäseneksi!

www.orkesterinpulssi.fi

OULU SINFONIAN MUUSIKOT

I VIULU

Lasse Joamets,
 I konserttimestari
 Mikko Sorri,
 I konserttimestari
 Heidi Ilmolahti, äj
 Mia Ohenoja, väj
 Mari Juntunen *
 Johanna Korhonen
 Tiina Kumpulainen
 Aino Liikanen
 Nadya Pugacheva
 Ismo Sirén

II VIULU

Sanna Kokko, äj *
 Iida Zelenski, väj
 Laura Kangas
 Anna-Briitta Karjalainen *
 Sari Karppinen
 Sari Suihkonen
 Toni Tuovinen
 Suvi Tönkyrä-Runsteen *
 Anita Virkkala

ALTTOVIULU

Johanna Tuikka, äj
 Susanna Raudasoja, väj
 Anniina Matinlassi
 Helinä Nissi
 Anna-Maija Rousselle
 Philip Runsteen *
 Emiliano Travasino

SELLO

Oliver Edlich, soolosellisti
 Anna Liukkonen, äj *
 Olli-Pekka Kajasviita *
 Katariina Kolehmainen *
 Marta Podwysocka *
 Harri Österman

KONTRABASSO

Antoine Greuzard, äj
 Anne Seppänen, väj
 Fanni Hoppari
 Terhi Lassila

HUILU

Albert Stupak, äj
 Emma Tessier, väj
 Carlotta Petri

OBOE

Matti Kettunen, äj
 Paula Nurila, väj
 Antti Turtiainen

KLARINETTI

Michał Konopiński, äj
 Eric Ortiz, väj *
 Kenneth Sjöwall

FAGOTTI

Ann-Louise Wägar, äj *
 Lorenzo Leone, väj *
 Visa Jämsä *

KÄYRÄTORVI

Lauri Vasala, äj
 Matias Nässi, väj
 Pasi Salminen
 Jukka Yletyinen

TRUMPETTI

Thomas Petit, äj
 Fabio Barros Aguiar, väj *
 Pasqual Llopis *

PASUUNA

Erkki Hirsimäki, äj
 Jukka Myllys, väj
 Wen Hong Low

TUUBA

Chen Hng Wong, äj *

PATARUMMUT

Petri Hänninen, äj

LYÖMÄSOITTIMET

I-Han Fu, äj
 Alejandro Agustin Martin *
 Nathan Archer *
 Touko Leinonen *

HARPPU

Katri Tikka, äj *

PIANO/CELESTA

Outi Nissi, äj *

äj = äänenjohtaja väj = varaäänentohtaja * = tilapäinen kiinnitys

KAUSIKONSERTTI

Konsertti kuullaan suorana lähetyksenä Yle Radio 1:ssä. Lisäksi konserttitalenne on kuunneltavissa myöhemmin Yle Areenassa.

Wind in My Hair

Torstai 3.10.2024 19.00
Madetojan sali

James Sherlock kapellimestari
Sirja Nironen sello
Oulu Sinfonia

Ville Raasakka: Harvest
Andrew Norman: Play: Level 3
Julia Wolfe: Wind in My Hair (e. k. Suomessa)
Aki Yli-Salomäki: Uneen...

1.-6.10.
**UUDEN 2024
MUSIIKIN
LOKAKUU**
Pohjois-Suomen 20. nykymusiikkijuhlat

Liput 29/24/16 €
ticketmaster®

KAUSIKONSERTTI

Mahler V

Torstai 10.10.2024 19.00
Madetojan sali
Perjantai 11.10.2024 19.00
Snellman-sali (Kokkola)

Johannes Gustavsson kapellimestari
Keski-Pohjanmaan Kamariorkestari
Oulu Sinfonia

Gustav Mahler: Sinfonia nro 5

KESKI-POHJANMAAN

Kamari
ORKESTERI

Liput (Oulu) 29/24/16 €
ticketmaster®

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 3,
PL 4, 90015 OULUN KAUPUNKI

oulusinfonia.fi

Lippujen myynti:

MADETOJAN SALIN LIPPUKAUPPA

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 3, Oulu
Puh. 050 594 9704
Avoinna Oulu Sinfonian konserttipäivisin
klo 11–19 sekä väliajalla.

TICKETMASTER

Puhelinpalvelu: 0600 10 800
(2,00 €/min. + pvm), avoinna
ma–pe klo 8–21, la 8–21 ja su 10–18.

Verkkokauppa: www.ticketmaster.fi
(ei kausikortit eikä minisarjat):

*Ticketmasterilla on ympäri Suomen
yli 80 lippukauppaa, joista voit ostaa
lippuja sekä noutaa varauksesi.*